

Preek over Genesis 48:21

- Schildwolde, 1 januari 2021 – nieuwjaarsdag

- Kees van Dusseldorp

thema: de meegaande zegen

votum en groet

Psalm 36:2

geloofsbelijdenis

Gezang 149 Zie ik sterren

lezen: Genesis 48:20-22; Hebreeën 11:13-16

Opwekking 733 Tienduizend redenen

preek

Psalm 71:11,12,13

gebed

collecte Opwekking 809 Dit is Jezus

Lied 836:1,2,5 O Heer, die onze Vader zijt

zegen

De zegen die de Heer zelf aan Jakob gaf en die hij weer doorgaf, geef ik ook aan jullie door voor het nieuwe jaar (Gen.28:15):

De Heer zelf staat je terzijde,

Hij zal je beschermen, waar je ook heen gaat,

Hij zal je naar je bestemming brengen;

Hij zal je niet alleen laten

en niet rusten tot Hij zijn beloften heeft vervuld.

Broeder, zuster,

'God zal jullie terzijde staan. God zal met jullie zijn.'

Dat zegt Jakob tegen Jozef en in Jozef tegen al zijn zonen.

Aan het einde van zijn leven. Als hij bewust afscheid neemt. Als hij hen los moet laten. En zij verder moeten. Dan is dit zijn zegen: 'God zal jullie terzijde staan'.

Kun je een mooiere zegen bedenken dan deze? Voor een nieuw jaar?

'God zal met jullie zijn.'

We wensen het elkaar toe. Met verschillende woorden.

- Gods zegen gewenst.

- Ga met God en Hij zal met je zijn.

- Veel heil en zegen.

Mooie wensen, fijn om te horen, goed om te weten.

Als God met je is, wat kan je dan nog gebeuren?

Het is een gouden lijn van het begin van de Bijbel tot aan het einde.

Het komt steeds terug: 'Ik zal met je zijn. Ik laat je niet los.'

Het zit zelfs in zijn naam Jahweh: 'Ik zal er zijn, Ik ben erbij.'

God-met-ons. Een mooie wens, ook voor het nieuwe jaar.

Moge de Heer met je zijn!

Maar dat zijn wensen. Bij een zegen gaat het een stapje verder. Dan wordt het over je uitgesproken. Dan wordt het je toegezegd. Mag ik het straks zeggen: 'God zal met je zijn?' Kan ik je die zegen opleggen? En gebeurt het dan ook?

'God gaat met je mee. Hij zal je beschermen. Hij zegent jou'.

Ik zou het graag doen. Maar het gaat er niet om of ik het graag wil.

Maar of ik dit op grond van de Bijbel kan zeggen.

Heb ik de bevoegdheid om Gods hulp en bijstand over je uit te spreken?

Wat houdt dat in? Wat mag je daarvan verwachten?

Eerlijk gezegd, ik heb best wat aarzelingen.

Mensen kunnen misbruik maken van de toezegging dat God met hen is. Daarmee zijn nogal eens misstanden goedgepraat. Vooral als er meningsverschillen zijn. God is toch met mij? Hij staat toch aan mijn kant? Ik weet zeker dat mijn verhaal zijn waarheid is. God is toch met mij? Wat kan er dan mis gaan? Ik doe wat mij goed lijkt, God is met mij, wat ik voel, kan nooit fout zijn.

Het kan ook teleurstellingen met zich meebrengen. God zou toch met mij zijn? Mij toch leiden? Waarom heb ik dan het gevoel dat ik het zelf moet uitzoeken? Hij zou mij toch beschermen? Waarom treft mij dan de ene klap naar de andere?

Je kunt je voorstellen dat er mensen zijn, die het niet meer durven zeggen. God is met mij. Of die het alleen als een gebed gebruiken: Heer, wil u met mij meegaan.

Je kunt je voorstellen dat er mensen zijn die erg boos worden als ze horen dat ik tegen je zeg dat God met je zal zijn, wat je ook doet, waar je ook heengaat. Kom op, verschuil je niet achter God. Neem je eigen verantwoordelijkheid.

Zo wordt een van de mooiste zegenwoorden een probleem.

**

‘God zal jullie terzijde staan’. Laten we nagaan wat voor zegen dit is.

In het bijbelverhaal zijn het woorden van de oude aartsvader Jakob. Hij zal binnenkort sterven. En geeft de zegen van Gods bescherming en begeleiding door. Dat is een andere zegen dan die hij aan zijn kleinzonen Efraïm en Manasse gaf. Dat was een zegen op hun werk, op hun leven, op hun toekomst. Het is ook een andere zegen dan die hij aan zijn zoon Juda zal geven: uit jouw nageslacht komt de koning die recht en vrede brengt. De messiaanse zegen. In Genesis 49 lees je hoe Jakob voor ieder van zijn zonen een persoonlijke zegen formuleert. Mooi om te ontdekken dat Gods zegen zoveel verschillende woorden en inhouden kan krijgen. En zo persoonlijk past bij het leven en het karakter van een mens.

De zegen waar ik het vanmorgen over heb, is een zegen die niet strikt persoonlijk is. Het is een zegen die je vaak tegenkomt in de Bijbel. Soms door God zelf. ‘Ik zal met je zijn’. Soms door mensen: ‘God zal met je zijn’. Het is een zegen voor onderweg. Vaak komen we deze zegen tegen op een grensmoment. Als er een nieuwe fase begint. Als er een overgang is van de ene generatie naar de volgende. Als er een nieuwe opdracht ligt, of als je aan een nieuw jaar begint. Het is echt een woord voor vandaag.

Bij Jakob krijgt die overgang een accent. ‘Ik ga spoedig sterven, maar God zal jullie terzijde staan.’ Waar hij afscheid neemt, gaan zijn kinderen verder. Zoals hij voor zijn kinderen gezorgd heeft, zo draagt hij ze op aan de zorg van de Heer. Dat is niet alleen een mooi gebaar, het is ook een geloofsdaad.

God zal met jullie zijn. Wat ik niet wist, is dat dit de letterlijke betekenis is van het Engelse woord ‘goodbye’. ‘God be with you’ ‘goodbye’. Een afscheidsgroet. Op een grensmoment. Bij het vertrek als ieder een eigen weg gaat. God gaat met je mee!

Jakob weet wat hij zegt. Als je zijn levensverhaal in de Bijbel leest, dan kom je juist deze zegen een keer of vier, vijf tegen. Te beginnen bij zijn vlucht uit het ouderlijk huis. Als hij bij Bethel de grens oversteekt. En God in die droom, bovenaan de ladder, zegt: ‘Ikzelf sta je ter zijde, ik zal je overal beschermen, waar je ook heen gaat, en ik zal je naar dit land terugbrengen; ik zal je niet alleen laten tot ik gedaan heb wat ik je heb beloofd.’ Je kunt je voorstellen dat je zo’n ervaring nooit meer kwijtraakt. Inderdaad komt het in Jakobs leven steeds weer terug. Maar niet als iets wat hij claimt: ‘God is met mij, mij kan niets gebeuren. Je moet doen wat ik zeg’. Maar als iets wat hij tot zijn verwondering ontdekt: ‘Inderdaad, God was erbij. Hij heeft mij niet alleen gelaten. Ondanks mijzelf.’ Iets waaraan hij vertrouwen ontleent: ‘Ook als ik nu weer op reis ga, aan een nieuwe fase begin, iets spannends ga doen, weet ik mij gedragen door deze belofte dat God met mij zal zijn’.

**

‘God zal jullie terzijde staan.’ Je zou dat de reiszegen kunnen noemen. De meegaande zegen. God zegt zijn begeleiding en bescherming toe op de reis die je gaat. Bij Jakob is dat heel duidelijk: ‘God zal jullie terzijde staan en jullie terugbrengen naar het land van je voorouders.’ De meegaande zegen.

Hoe ga je het onbekende tegemoet? Hoe ben jij bezig met je levensreis? Hoe ga je het nieuwe jaar in? Zonder Gods zegen? Dan doe je het als heiden. Of onder Gods zegen? Dan doe je het als pelgrim.

Die meegaande zegen, die belofte dat God je niet alleen laat, maar je terzijde staat, zorgt ervoor dat je in beweging blijft. Het maakt je tot een pelgrim. Tot een mens die onderweg is. En die onderweg durft zijn. In de Hebreeënbrief wordt dit prachtig getypeerd. Hoe Gods kinderen pelgrims worden door het geloof. Hoe Gods zegen je in beweging brengt. Hoe gelovigen met vertrouwen en moed onderweg durven zijn.

Hier op aarde ligt niet je bestemming. Er wacht een hemels vaderland. In woorden en daden kun je zien dat jij een pelgrim bent. Op doorreis. Je zit niet vast aan je spullen, aan je plek of gewoonten, aan de mening van de meerderheid, aan je leven. Je bent op weg naar de Heer. En die weg ga je met de Heer.

Als God zegt: 'Ik sta je terzijde. Ik laat je niet alleen. Ik ben met je.' Dan geeft dat de vrijmoedigheid om de reis te maken. Het vertrouwen om het onbekende jaar in te gaan. Om los te laten wat je vasthoudt. Om je te bevrijden van wat jou dreigt te verstrikken. Om het nieuwe onbevange in te gaan. Te genieten van het goede, nieuwe plannen te maken, het avontuur aan te gaan, je te laten meenemen door je Heer. In vrijheid en vertrouwen. Omdat je weet: Ik ben niet alleen. De Heer is erbij. Ik blijf dicht bij Hem. Hij zorgt ervoor dat ik mijn bestemming bereik.

**

God zal met jullie zijn. Jakob heeft het in zijn leven ervaren, met verwondering over de genade erin. Hij heeft ervan geleefd en is zijn levensweg gegaan onder die belofte. Hij geeft het door aan zijn kinderen en kleinkinderen. Het houdt hen in beweging, voedt de hoop en geeft de ruimte en het vertrouwen om als pelgrim de weg in deze wereld te gaan.

God zal met jullie zijn. Dat is geen lege uitspraak. Of een magische bezwering. Het heeft een heel diepe kern. In Jezus Christus, die de Immanuel heet. God met ons. In Jezus leren we pas echt begrijpen wat Gods belofte betekent dat Hij met ons zal zijn en ons niet alleen zal laten. God werd mens onder de mensen. Hij trok onze huid aan, kreeg een mensenhart en een menselijke lichaam om werkelijk met ons te zijn. Hij liet ons niet alleen. Sterker nog, hij nam ons leven in zich op. Vooral de pijn, de zonden, de gebrokenheid, de fouten, de schuld. Hij nam het van ons over en kruisigde het. Om ons te vullen met vreugde, vrede en vrijheid. Om ons hart en ons leven te richten op dat hemelse vaderland. God met ons. Immanuel. Hij liet ons echt niet alleen. En zal ons daarom nooit meer alleen laten. Maar ons terzijde staan. Daarom neemt onze Heiland zelf die gouden zegen in de mond, als Hij naar de hemel gaat en zijn leerlingen de wereld inzendt. 'Ik ben met jullie, alle dagen, tot aan de voltooiing van deze wereld.'

De zegen: God zal met je zijn. Gaat terug op de belofte: Ik zal met je zijn. Toont ons het hart en de intentie van God: Hij gaat met mensen op weg. Is getekend door het bloed van zijn Zoon: God met ons. En wordt gerealiseerd door Gods Geest.

**

'God zal jullie terzijde staan.' De meegaande zegen. Die ervan spreekt dat God meegaat op je weg. Het is geen mooie wens, zoals veel nieuwjaarsgroeten zijn. Fijn dat iemand het zegt, maar het verandert niet veel aan de werkelijkheid. Het is ook geen magische formule die ervoor zorgt dat je niets overkomt als je maar gezegend bent.

Deze zegen is een herhaling van Gods belofte. Het is een verkondiging van de waarheid. Aan jou aan iedereen die het horen wil. God zál met je zijn. Hij ís met je. Hij laat je niet alleen. Dat heeft Hij bewezen in Jezus Christus. De Immanuel, die ons leidt door zijn Woord en Geest.

God is met je. Dat betekent niet dat je altijd gelijk hebt en altijd de waarheid aan je kant hebt. Maar wel dat je, ook als je het fout hebt, je niet hoeft te twifelen aan Gods genade. Bij Hem leer je sorry zeggen en een nieuwe start maken.

God is met je. Dat betekent niet dat je niets kan overkomen. Maar wel dat de Heer erbij is, in vreugde en verdriet. Daaraan ontleen je de moed om ook door donkere dalen heen te gaan, om je niet door angst te laten verlammen, maar in beweging te blijven naar het hemels vaderland.

God is met je. Dat is niet bedoeld om te claimen. Of om de toekomst te voorspellen. Maar om met geloof en verwondering te aanvaarden. Om met geloof 'amen' op te zeggen. En zo uit te leren kijken naar de kracht en de inhoud van die zegen. Als jij gelooft dat de Heer je niet alleen laat, maar je terzijde staat, dan mag je met gelovige nieuwsgierigheid en verwachting leven. Om te ontdekken hoe de Heer in jouw leven je terzijde staat. En te bidden of Hij wil laten zien hoe Hij je beschermt en begeleidt.

God zal jullie terzijde staan. Ook in het nieuwe jaar 2021.

Ik ga het zeggen, straks aan het einde van de dienst. Niet als mijn persoonlijke wens. Maar als de zegen van de Heer. Als een belofte. Als de verkondiging van de Christus voor jou.

Een zegen is een belofte. Een belofte is een verkondiging. En de verkondiging is Jezus Christus zelf. Hij komt je leven binnen. Aanvaard het in geloof, laat je erdoor in beweging zetten, en ga ook in 2021 als pelgrim verder op weg. Een mens met de Heer op weg naar de Heer.

Amen